

פרייע פאלקסבלאט

אונפארטיישישע פארטיי - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 280/1275

Łódź, Środa, 7 grudnia 1937 r.

פֿינפטער יאהרגאנג

לאדז, מיטוואך, יג כסלו תרפ"ח

Nr. 280/1275

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

קרייז בעגרענצונג פון קריגס-פלאט.

אמעריקא מיז האבען א שטארקע ארמעע, ערקלערט פרעזידענט קוילידזש.

„אגודה“ און פאלקס-פארטיי געהען צוזאמען

צו די וואהלען

געשאפען א וואהל-בלאק צום סיים.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונז) זער קארעספאנדענט. היינט איז פאָר-געקומען א בעראטונג, צווישן פארשן דורך דער „אגודה“ וועגן שאפען א יודישען וואהל בלאק צום סיים.

דעם קירשברין האט געהאלטען א רשפערט, אין וועלכען ער האט זיך בעמיהט אויפצווויצען, אז א יודישער בלאק קען בעקומען מהר מאנדאטען, ווי דורך א בלאק מיט די נאציאנאלע מינדערהייטען.

מיט א לענגערער רעדע איז ארויס-טראטען דעם נח פרייזצקי, וועל-כער האט אויך אנטירט פאר'ן שאפען אזע בלאק.

די אנוועזענע פארשטעהער פון די

ארעסטירט א שפאן.

לעמבערג, 6 (טעלעפאניש). מיט א פאָר טאָג צוריק איז אין דער גע-גענד פון פאדוואלאטיסק געפינען גע-ווארען א פאקעט, אין וועלכען ס'זענען געווען בעהאלטען שפאנאזש-אינפאר-מאציעס פאר די סאוועטען.

די אויספארשונג האט געבראכט צו דער ענטדעקונג פונ'ם אינפארמאטאָר דאָס איז א געוויסער מיכאל וואָלאָשין, וועלכער פלעגט ארויס'גבענען די אינ-פארמאציעס פון די מיליטערישע אק-טען און זיי פערקויפען צו א געוויסען אַנדזשע קאָס וואָלאָשין איז אַרעסטירט.

דעם הארטגלאס אין דער הויפט-וואהל-קאמיטע.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונז) זער קארעספאנדענט. דאָס יודישע קא-מאטע פלעגט בעשלאָסען צו דעלעגירען אין דער הויפט-וואהל-קאמיטע פאר די סיים-וואהלען דעם דעם. הארטגלאס, אלס פערטרעטער - דעם ה' טראַקענהיים.

סאוועטישע צייטונגען פער-באטען אין א"י.

ירושלים 6 (י.ט.א. טעלעגראפיש)

לויט א ספעציעלער פערארדנונג פון דער רעגירונג איז אָפגענומען געוואָרען דער דעביט אין ארץ-ישראל אויף די צייטונגען „עמעס“, „פראוודא“ און „אזוועטיס“.

די געוועלבער פאר די חגאות אין ווארשא.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש פון אונז) זער קארעספאנדענט) דער היגער מא-גיסטראַט האָט היינט בעשלאָסען, אז אין דער לעצטער וואָך פאר די חגאות זאלען די געוועלבער זיין אָפגען אין מיטען דער וואָך פון 7 ביז 9 איג-אווענד, זונטאָג-פון 1-6 פארנאכט.

לאַנדאָן, 6. (אטע). ביי דער פרעפערענצ פון קאָנגרעס, וואָס איז פאָרגעקומען אין וואַשינגטאָן, האָט פרעזידענט קוילידזש אַדורכגעליינט אַ דע-קלאַרעציע, אין וועלכער ער האָט צווישען אַנד. אונטערנעמטערען דעם ענט-שידענעם ווילען פון די פּעראַייניגטע שטאַטען צו בעוויצען אַ שטאַרקע אַרמעע און פּלאַט, די פּעראַייניגטע שטאַטען - האָט קוילידזש ערקלערט - וועלען קיי-מאָל נישט מסכים זיין, אז וועלכע ס'איז אויסערליכע פּאַקטאַרען זאלען אָנ-זאָרפען זייער ווילען אין דער ריכטונג פון פּערקלענערען אָדער פּערגרעסערען דעם קריגס-פּלאַט. די שטאַטען מוען האָבען אַ שטאַרקען שוין פּאַר זייערע קא-לאַניעס איבער'ן ים, פּאַר'ן האַנדעלס-פּלאַט און פּאַר די אונטערנעמטער-שיפען. אַ שטאַרקער אַמעריקאַנער פּלאַט וועט זיין נישט נאָר אַ גאַראַנטירטע פּאַר'ן שלום, נאָר אויך אַ שוין פּאַר די אינטערנאַציאָנאַלע רעכט אין די פּאַלען, ווען דאָס וועט זיין נויטיג. די שטאַטען וועלען שטרעבען אויסצופיהרען דאָס גאַנצע פּראָגראַם פון בויען אַ קריגס-פּלאַט. דאָס הייסט אָבער נישט, אז אין וואַשינגטאָן זאל מען אויסמיידען די פּערשידענע ענטוואָפּנונגס פּאַרשלאָגען.

22 פערזאָן פערוואונדעט ביי א באהן-קאטאסטראָפּע

וויען, 6. (אטע). דער שנעל-צוג, רען זענען פערוואונדעט געוואָרען, אין וואָס געהט פון בערלין קיין וויען דורך צוג איז געפאָהרען דער בעריהמטער דרעזדען און פּראָג, איז אַרױפגעפּאַה-קאַמפּאָזיטאָר ריכאַרד שטראָוס מיט זיין רען אויך אַ משאָת-צוג. 22 פּאַסאַזשיר-פּרױ.

געפאלען דער סאציאליסטישער קאבינעט אין לעטלאַנד.

ריגע, 6 (ס.ט.ט.ט.). נאָך דער לעצ-טער אָפּשטימונג אין פּאַרלאַמענט וועט דער סאציאליסטישער קאבינעט זיך ענט-ביטליג אָנגעבען אין דימיטיע פּרייטאָב-די דייטשע פּראָקציע, וועלכע איז נאָכ'ן שליסען דעם רוסיש-לעטישען טראַקטאַט.

60-יעהריגער געבורטסטאג פון לעא מאַצקי.

ברסלע, 6. (י.ט.א. טעלעגראפיש) דאָ איז היינט געפייערט געוואָרען דעם 60-יאַהריגער געבורטסטאג פון לעא מאַצקי, פּאַרױפגענדער פון ציוניסטישען אַקציע און פּאַרױפער פון

10 האַנדעלס-קאמערען

איין קאמער פאר לאדז אין לאדזער וואיעוואודזשוע. דונג פון 10 קאמערען - א חוץ שלען-יען, - דהיינו, אין ווארשא, לאדז, סאטמאר, לובלין, לעמבערג, קראקא, בידיגאשט, ברוזשיאנאז און ווילנע. די לאדזער האַנדעלס-קאמערע וועט אַרומנעמען די שטאַדט לאָדז אין די לאָדזער וואיעוואודזשוע.

פארצוג ביי מלוכה-פאסטענס.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש פון אונז) זער קארעספאנדענט) אויף דער היינטי-גער זיצונג פון מיניסטערען - ראָט איז צו. אַנד, בעשלאָסען געוואָרען, אז ביים בעקומען מלוכה-פאסטענס אין אונטער געהאנגען, וועלכע ווערען סובסידירט פון דער מלוכה האָבען פּאַרצוג אָפּציי-צירען פון רעזערוו אָדער דימיטאָגיר-טע. עס איז אויך אָפּגעשאַפט געוואָרען די פּעראָרדנונג פון יאָהר 1922, לויט וועלכער מלוכה-בעצאָמטע, וואָס קאַנדי-דירען צום סיים, בעקומען אַרלױב אויף דער צייט פון דער וואַהל - קאמפאניע.

צענטראל-ראט פון „טאז“.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונז) זער קארעספאנדענט. די פּערוואָלונג פון „טאז“ האָט בעשלאָסען אויפ'ן 18-טען דעצעמבער צווישןפארשען אַ זי-צונג פון צענטראל-ראט פון דער גע-זעלשאַפּט פון די יודען.

Dr. RÓŻANER
ספעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.
היילונג סוג קוואַרץ-סעסיעלען און רייסערפּין.
Dzielnia 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
נעמט אָן פון 8-10 און 5-8, פּרױען פון 3-4, זאַרשע וואַל פאַר פּרױען.

ס'ווערט געוואַכט אַ גומער
פאכמאַן אינאפארמערײ
מיט געהעריגע קוואַליפיקאַציע. זאַפּאַרט זיך צו ווענדען טעגליך פון 8-9 פּרייה צו
B-cia Seidenwurm Łódź, Kilińskiego 87

אַכטונג, עלעגאַנטע הערען!!
דערמיט מאַך אין בעקאַנט דער ג' קונדשאַפּט, אז נאָך אַ גרינדליכער רעאַרגאַניזאַציע פון מיין ערשטקלאַסיגען
שניידער-אַטעליד א. קוטשינסקי, פעפער-גאַס 20
נעהם איך אַן אַלעוואַל בעשעלונגען צום איצטיגען ווינטער-סעזאָן פון סאַך-קינגען, ווינטער-פאַלמענס, פעלצען און אַנצונען אַלעס לויט די לעצטע אויסלענדישע מאָדעלען. - פאַר דער צופרידענהייט פון דער גע-עהרטער קונדשאַפּט אַפּרט גאַראַנטירט.
A. KUCZYŃSKI, ŁÓDŹ, Pieprzowa 20
רעיעלע בעהאַנדלונג! 60 מעסיגע פּרױען! 60 לייכטע בעדינגונגען!

הויפט-דאָקטויר קוילידזש
דאָרטוואַל פּרױען, פּרױען-רעפּאַרט קינדער-זאַכען, שטאַטקען (שטאַטקען סוב-סימבאָל)
Dr. med.
A. Szmigold
נערווען-אַרצט
עלעקטרו-אַפּעריע, ליכטהיל-פאַראַדען
Łagielna 6, tel. 51-89
פּרױען 7-5

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאַרבן מיין לייבער מאַן
מאיר יצחק שמואל לעווין
(איז עלטער פון 58 יאהר).
די לוייה קומט פאַר היינט, מיט וואָך, ד. 7. דעצעמבער ד. 12 אַ זיגער בייטאַג פון טרויער-הויז, בערעק יאַסעלעוויטש 15, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער.
די טיפּטרויערענדע פּרױ און פאַמיליע.
661

וואס זאגן צו די פראקציעס - נייעם שטאט-ראט

יודישע ארבייטער-פראקציעס ליינען זייערע דעקלאראציעס אויף יודיש-מיר זענען פאר'ן פרינציפ פון גלייכהייט, ערקלערט פ. פ. ס. אנגענומען די זינגענדע פארשלאגען פון די ראטמענער האלענדערסקי און דר. שיפמן וועגען צוואנגס-דעמאנט פון בויפעליגע הייזער, וועגען בעפרייען פון דירות-שטייער וואוינונגען ביז 60 זל. איהר, וועגען בעזארגען די ארימע בעפעלקערונג מיט קויהלען. - היינט בע-טראכט דער שטאט-ראט די פראגע וועגען אפען-האלטען די געוועלבער פאר די חגאות.

די נעכטיגע זיצונג פון לאדזער שטאט-ראט

אומזיסטע מעדיצינישע הילף, מיען שפיטאלען, סאנאטאריעס, משוגעים-הי-זער, רעקאנוואלעסציעס-הייזער, שוין איבער קומפערטאריג, קאמף מיט שווינד-זוכט, פערגרעסערען די צעהל פארקען אין די ארבייטער-קווארטאלען, פיהרען היגענישע פראפאגאנדע אויך אין דער יודישער שפראך, שוין איבער זקנים, מוטערס און קינדער, עפענען ביליגע הלואות-קאסעס און שטאטישע לאמבאר-דען, שול-בנינים אין א גענוגענדער צאהל. קאמף מיט אנאלפאבעסיות, סובסידירען די יודישע און דייטשע קולטורעלע אינסטיטוציעס, סובסידירען די יודישע וועלטליכע פאלקס-שולען, סובסידירען דאס יודישע טעאטער, בוי-ען פאלקס-הייזער און ספארט-פלעצער, גלייכבערעכטיגונג פון דער יודישער בעפעלקערונג, בענצען זיך מיט דער יודישער שפראך אין די שטאטישע אי-נטיטוציעס, פיהרען קולטור-ארבייט אויך אין דער יודישער שפראך, בעקאנטמא-כונגען אין יודיש, פערנעהמען זיך מיט די פערווארלאזטע קווארטאלען, וואו ס'וואוינט די יודישע בעפעלקערונג.

נאמישער באקאנט, דאס נישט דערלאזען יודען צו קיין ארבייט האָס געברענגט צו אַן אונגעהויערער פערארמינונג פון די יודישע מאַסען, אויך די יודישע פאָדערונגען זענען געגירט געוואָרען. די לעצטע וואָהלען האָבען בעוווּזען, אַז די יודישע אַרבייטער ווילען מעהר נישט טראָגען דעם קאַפיטאַליסטישען יאָך און אַמעטוס בעקומען די מעהרהייט רי אַרבייטער. אַזוי איז אויך געווען אין לאָדז.

די „פּוּלע-ציון“ וועלכע האָבען בע-קומען דעם צוטרוי פון טויזענדער אַר-בייטער, וועלען פּאָדערען: בעפרייען פון שטייערען די אַרבייטער דע בעפע-לערונג, גערעכטען פּערטיילען פון די וואוינונגען, אָנהויבען אַ ברייטע אַקציע פון בויצען היגענישע וואוינונגען פאַר דער אַרבייטער און אַרימער בע-פעלקערונג, אונטערשטיצען די בוי-קא-אַפּעראַטיווען. שוין איבער היימלאַזע און עקסמיטירטע. קאמף פאַר לאַקאַטא-רען-שוין און געגען עקסמיסיעס, קאמף מיט דער אַרבייטער-אָקייט דורך עפע-נען טליכע אַרבייטער ביי אָננעהמען אַרביי-טער זאָל נישט געמאַכט ווערען קיין שום נאַציאָנאַלער אונטערשריב, קאמף מיט'ן יקות דורך שטיצען די קאַנסום-קאַאַפּעראַטיווען, בויצען מיהלען, מעכא-נישע בעקרייען א. א. וו.

טעאטער, צווישען וועלכע ס'געפינט זיך דער יוד באַומאַן (פ.צ.) און פער-טרעטער צום לאָדזער שול-ראַט, צווי-שען וועלכע ס'געפינט זיך דער יודי-שער ראַטמאַן האַלענדערסקי (פ.צ.)

די דעקלאראציע פון פ. פ. ס.

די ערשטע דעקלאראציע ווערט גע-לייענט דורך ראַטמאַן קאָואַלסקי פון פ. פ. ס. א. ס. נעהמט אויף זיך די פער-אַנטוואָרטליכקייט, וועלכע איז אויף איהר אַרומגעוואָרפּען דורך דער מעהרהייט פון די לאָדזער אַרבייטער. דער נייער מאַגיסטראַט וועט זיך בעמיהען ווייטער צו פיהרען די קאַנאַליזאַציע אין בריי-טען פּערנעהם, בויצען שפיטאלען, בויצען וואוינ-הייזער, קעמפּען מיט'ן יקות און אַרבייטער-אָקייט, ווייטער פּערנעהם-טען

דייטשע ארבייטס-פארטיי

ראַטמאַן קלייט - דייטשע אַרבייטס-פּאַרטיי - לייענט די דעקלאראציע פון זיין פּאַרטיי. די דעקלאראציע גיט אַנ-אַבשטאַנג פון די פּאַליטישע פּערהעלט-נישען אין לאָדז. דער אומשטאַנד, וואָס לאָדז האָט אַ סאָציאַליסטישע מעהרהייט אין שטאָט-ראַט גיט די גאַראַנטיע, אַז די פּאַסטלאַטען פון דעם פּראָלעטאַריאַט וועלען בעריקוויכטיגט ווערען. די דעק-לאַראַציע פּערלאַנגט, פּערלאַנגט, שולען מיט דער דייטשער אונטערריכטס-שפראַך, די דייטשע סאָציאַליסטישע זאַגען, אַז זיי דער-לאַנגען די האַנד דעם יודישען און פּו-ליטישען אַרבייטער, פּדי געמיינזאַם צו אַרבייטער לטובת דער אַרבייטער-דיגע-רען בעפעלקערונג פון שטאָט.

די דעקלאראציע פון דער בונדישער פראקציע

לייענט ראַטמאַן ליכטגעשטיין, אין דער דעקלאראציע ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט: דאָס ערשטע מאָל האָבען די וואָהלען צום שטאָט-ראַט געגעבען די סאָציאַליסטישע אַ בעדייטענדע מעהרהייט. דאָס איז נישט קיין אָפּגעריסענער פּאַקט נאָר שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם וואַקס פון די סאָציאַליסטישע כּוחות אין פּוילען, ווי אויך אין גאַנץ איראָ-פּאָ. די בונדישע פּראַקציע פּערשטעהט, די שוועריגקייטען איינצופיהרען אַ סאָ-ציאַליסטישע קאַמפּאַלע ווייטשאַפּט. אַ סאָציאַליסטישער מאַגיסטראַט וועט דאָן קענען פיהרען אַנטשטערעכענדיג פּאַלי-טיק, ווען ער וועט זיך שטיצען אויף אַנ-אַרבייטער און פּויערים-רעגירונג.

שוין אין אַלטען שטאָט-ראַט האָט די בונדישע פּראַקציע עקעמפּט פאַר אַ גאַנצע רייה פּאַסטלאַטען, וועלכע דאַרפּען איצט רעאַליזירט ווערען:

- 1) פּערברייטערען די קאַמפּעטענץ פון דער זעלבסטפּערוואַלטונג, (2) קאמף מיט אַרבייטער-אָקייט, פּערזעהען די בע-פעלקערונג מיט פּראָדוקטען, אונטער-שטיצען די קאַפּעראַטיווען, (3) בויצען אַרבייטער-הייזער, אָפּהאַלטען פון עקס-מיסיעס פאַר דער אַרבייטער-בעפעל-קערונג. (4) בויצען שפיטאלען, פּערזעהען די שפיטעלער מיט פּראָדוקטען און הייל-מיטלען, צוזאַמענאַרבייטען מיט דער

דעקלאראציע פון „פּוּלע-ציון“

לייענט ראַטמאַן האַלענדערסקי. אין דער דעקלאראציע ווערט געזאָגט: די מאַי-איבערקעהרעניש האָט אָפּגע-גאַרט די האַפּנונגען פון אַ גרויסען טייל פון די אַרבייטער-דיגע מאַסען. ס'האַט זיך ווידער אָנגעהויבען אַנ-אַגריף אויף די סאָציאַלע עראָבערונגען. דורך אינדי-רעקטע שטייערען ווערט די גאַנצע שטייער-לאַסט אַרומגעוואָרפּען אויף די אַרבייטער-דיגע. די אַרבייטער-אָקייט וואַקסט. די וואוינונגס-פּראַגע איז נישט געלעזט, דאָס וואַרפּט אַרײַן די אַרביי-טער אין אַ שרעקליכער נויט. די פּלענער פון דער רעאַקציע זענען געווענדעט קודם-כל געגען די אַרביי-טערע מאַסען פון די נאַציאָנאַלע מי-נערהייטען. דער ציל פון דער רעאַקציע איז נאַציאָנאַלע שנאה און אַנטיסעמי-סיזם. ס'פּערשטאַרקען זיך די רעפּרע-סיעט געגען די אַרבייטער-אַרגאַניזאַציעס. די יודישע אַרבייטער-מאַסען זענען אין אַ זעהר שווערער לאַגע. דער עקא-

דאָס רעכט צו פּאָדערען, אַז די שטאָט זאָל אויפבויען אַנ-ערציהונגס-היזען פאַר יודישע קינדער.

די ערשטע דעקלאראציע ווערט גע-לייענט דורך ראַטמאַן קאָואַלסקי פון פ. פ. ס. א. ס. נעהמט אויף זיך די פער-אַנטוואָרטליכקייט, וועלכע איז אויף איהר אַרומגעוואָרפּען דורך דער מעהרהייט פון די לאָדזער אַרבייטער. דער נייער מאַגיסטראַט וועט זיך בעמיהען ווייטער צו פיהרען די קאַנאַליזאַציע אין בריי-טען פּערנעהם, בויצען שפיטאלען, בויצען וואוינ-הייזער, קעמפּען מיט'ן יקות און אַרבייטער-אָקייט, ווייטער פּערנעהם-טען

דייטשע ארבייטס-פארטיי

ראַטמאַן קלייט - דייטשע אַרבייטס-פּאַרטיי - לייענט די דעקלאראציע פון זיין פּאַרטיי. די דעקלאראציע גיט אַנ-אַבשטאַנג פון די פּאַליטישע פּערהעלט-נישען אין לאָדז. דער אומשטאַנד, וואָס לאָדז האָט אַ סאָציאַליסטישע מעהרהייט אין שטאָט-ראַט גיט די גאַראַנטיע, אַז די פּאַסטלאַטען פון דעם פּראָלעטאַריאַט וועלען בעריקוויכטיגט ווערען. די דעק-לאַראַציע פּערלאַנגט, פּערלאַנגט, שולען מיט דער דייטשער אונטערריכטס-שפראַך, די דייטשע סאָציאַליסטישע זאַגען, אַז זיי דער-לאַנגען די האַנד דעם יודישען און פּו-ליטישען אַרבייטער, פּדי געמיינזאַם צו אַרבייטער לטובת דער אַרבייטער-דיגע-רען בעפעלקערונג פון שטאָט.

די דעקלאראציע פון דער בונדישער פראקציע

לייענט ראַטמאַן ליכטגעשטיין, אין דער דעקלאראציע ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט: דאָס ערשטע מאָל האָבען די וואָהלען צום שטאָט-ראַט געגעבען די סאָציאַליסטישע אַ בעדייטענדע מעהרהייט. דאָס איז נישט קיין אָפּגעריסענער פּאַקט נאָר שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם וואַקס פון די סאָציאַליסטישע כּוחות אין פּוילען, ווי אויך אין גאַנץ איראָ-פּאָ. די בונדישע פּראַקציע פּערשטעהט, די שוועריגקייטען איינצופיהרען אַ סאָ-ציאַליסטישע קאַמפּאַלע ווייטשאַפּט. אַ סאָציאַליסטישער מאַגיסטראַט וועט דאָן קענען פיהרען אַנטשטערעכענדיג פּאַלי-טיק, ווען ער וועט זיך שטיצען אויף אַנ-אַרבייטער און פּויערים-רעגירונג.

שוין אין אַלטען שטאָט-ראַט האָט די בונדישע פּראַקציע עקעמפּט פאַר אַ גאַנצע רייה פּאַסטלאַטען, וועלכע דאַרפּען איצט רעאַליזירט ווערען:

- 1) פּערברייטערען די קאַמפּעטענץ פון דער זעלבסטפּערוואַלטונג, (2) קאמף מיט אַרבייטער-אָקייט, פּערזעהען די בע-פעלקערונג מיט פּראָדוקטען, אונטער-שטיצען די קאַפּעראַטיווען, (3) בויצען אַרבייטער-הייזער, אָפּהאַלטען פון עקס-מיסיעס פאַר דער אַרבייטער-בעפעל-קערונג. (4) בויצען שפיטאלען, פּערזעהען די שפיטעלער מיט פּראָדוקטען און הייל-מיטלען, צוזאַמענאַרבייטען מיט דער

דעקלאראציע פון „פּוּלע-ציון“

לייענט ראַטמאַן האַלענדערסקי. אין דער דעקלאראציע ווערט געזאָגט: די מאַי-איבערקעהרעניש האָט אָפּגע-גאַרט די האַפּנונגען פון אַ גרויסען טייל פון די אַרבייטער-דיגע מאַסען. ס'האַט זיך ווידער אָנגעהויבען אַנ-אַגריף אויף די סאָציאַלע עראָבערונגען. דורך אינדי-רעקטע שטייערען ווערט די גאַנצע שטייער-לאַסט אַרומגעוואָרפּען אויף די אַרבייטער-דיגע. די אַרבייטער-אָקייט וואַקסט. די וואוינונגס-פּראַגע איז נישט געלעזט, דאָס וואַרפּט אַרײַן די אַרביי-טער אין אַ שרעקליכער נויט. די פּלענער פון דער רעאַקציע זענען געווענדעט קודם-כל געגען די אַרביי-טערע מאַסען פון די נאַציאָנאַלע מי-נערהייטען. דער ציל פון דער רעאַקציע איז נאַציאָנאַלע שנאה און אַנטיסעמי-סיזם. ס'פּערשטאַרקען זיך די רעפּרע-סיעט געגען די אַרבייטער-אַרגאַניזאַציעס. די יודישע אַרבייטער-מאַסען זענען אין אַ זעהר שווערער לאַגע. דער עקא-

אָלגעמיינע איינדרוקען.

ממעט די גאַנצע נעכטיגע זיצונג פון לאָדזער שטאָט-ראַט איז געווען גע-וואָרען דעם לייגען פון די דעקלא-ראַציעס פון די פּראַקציעס וועגען זייער שטעלונג צו דעם איצטיגען מאַגיסטראַט און זייערע פּאָדערונגען לטובת די איי-נוואוינער פון אונזער שטאָט. האָבען טאַקע די פּראַקציעס נישט געוואַלדעט קיין בעסערע און סענערע פּאָדערונגען און הלואה וואָלט רעאַליזירט געוואָרען אין צעהנטעל פון דעם, וואָס מ'האַט געפּאָדערט, וואָלטען מיר געהאַט אַנ-אַמ'ען גן-עדן ביי אונז אין שטאָט און מיר וואָלטען אַנווערע שטאָט-טאַטעס אָנגעווישען לאַנגע יאָהרען...

אַ שטיק ע'ע ט'ו מ'ע'ל איז אויסגע-בראַכען בעת די ראַטמענער ליכטע-שטיין (בונד) און האַלענדערסקי (פ.צ.) האָבען אָנגעהויבען צו פּאַרמ-לייען אויף דער יודישער שפראַך די פּאָדערונגען פון די יודישע אַרבייטער. דער פּאַרויצענדער האָט זיי אָפּגע-שטעלט מיט דעם מאַטיוו, אַז דער שטאָט-ראַט רעגולאַרען ערלויבט נישט זיך צו בענצען אויף זיצונגען מיט קיין אַנדערע שפראַך, ווי מיט דער פּוילי-שער. די גאַלעריע האָט אָפּגאַדירט, די ג.פּ.א.ו.צ.ע.ס. כ.ד.ע.ק.ע.ס און ג.ד.ע.ק.ע.ס מיט דעם ראש-המדברים, פיעכטאָקובנא הא-בען געשריגען. ביידע ראַטמענער הא-בען ענערגיש פּראָטעסטירט געגען פער-גוואַלדיגען די יודישע שפראַך און הא-בען פּערענדיגט דאָס לייגען פון די דעקלאַראַציעס אויף פּויליש.

דער ערשטער אַרבייטער פון וויצע-פּרעזעס ראַטמאַן ד"ר שיפּמאַן איז אויס-געפּאַלען זעהר גוט. ד"ר שיפּמאַן האָט אין אַנ-אַרבייטער-אָקייט רעדען מאַס-ווייט דעם פּאַרשלאַג פון „פּוּלע-ציון“ וועגען רעמאַניטירען די הייזער, וועלכע האַלטען ביים איינפאַלען. די ריינגלייכ-קייט פון פּאַרשלאַג איז טאַקע אָנגענו-מען געוואָרען.

אדו. ווייזמאַן (פּאַליקיסט) האָט צו-געשיקט אַ מעלדונג, אַז ער קען צו דער זיצונג נישט קומען און וועט זיין דע-קלאַראַציע לייגען אויף דער היינטי-גער זיצונג פון שטאָט-ראַט.

פון די „אנפארטייאישע“ איז קיינער נישט אָנוועזנד געווען אויף דער זי-צונג. די זיצונג פיהרט דער פרעזעס אינזש. האַלענדערבער. די טאָג-אַרונג ווערט געענדערט אויף דעם אָפּן, אַז ציערשט ווערען בעטראַכט די פּאַרשלאַגען ווע-גען געהמען אַ הלואה פון 848 טויזענד זלאָטיס אויף צו פּערענדיגען 6 הייזער פאַר דער לעהרערשאַפּט און 2 הייזער פאַר די שטאָטישע אָנגעשטעלטע. דער פּאַרשלאַג ווערט ממעט איינשטימיג אָ-גענומען.

ראַטמאַן פּאַרלאַק

אין נאָמען פון די אינוואַלידען ער-קלערט, אַז ער וועט אין סאָציאַלע פּרא-גען געהען האַנד ביי האַנד מיט דער מעהרהייט אין פּאַליטישע-נישט.

אין נאמען פון דער „אגודה“

און געוועזענע סעקסיאָנען אין דער מלכות, בויצען רעליגיעזע ערציהונגס-הייזער פאַר יודישע קינדער.

ראַטמאַן ביליער לייענט די דעקלאַראַציע פון פּוּלע-ציון

אמוני ישראל

אין וועלכען עס ווערט אויסגעדרוקט די צופרידענהייט מיט'ן זיג פונ'ם אַר-בייטער לאָדז, בפרט וואָס דער זיג איז צוגעפאלען נישט קיין אַוויניסטען. ער ערקלערט, אַז אין רעליגיע-פּראַגען וועט ער געהן צוזאַמען מיט דער אַגודה און אין אַרבייטער-פּראַגען-לויט אַגיינעם געוויסען.

די ציוניסטישע דעקלאַראַציע

דער ביויאַטיגער סיסטעם פון אינגאָרירען די יודישע בעפעלקערונג טאָר הייטער נישט טאַלעריירט ווערען. מ'דאַרף נישט מאַכען קיין אונטערשידען צוליב נאַציאָנאַליסטישע אָדער רעליגיע. מ'דאַרף אָננעהמען יודען אויף שטאָטישע פּאַסטענס, ליפּערונגען פאַר שטאָטישע אינסטיטוציע, בעשעפ-טיגען יודישע האַנדעלער. די יודישע נאַציאָנאַלע בעדערפעני-שען קולטורעלע און רעליגיעזע, דאַרפּען בעריקוויכטיגט ווערען צוגלייך מיט אַנ-דערע. די יודישע וואוילטעטיגע און בעזעלשאַפּטליכע אינסטיטוציעס דאַרפּען (ווייטער זעה 8 טע זייט).

די ציוניסטישע דעקלאַראַציע

די ציוניסטישע פּראַקציע שטעהט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז די וויכטיגסטע אויפגאַבע פון דער זעלבסטפּערוואַלטונג איז דאָס פּערפּאַקטען פון דער שטאָ-טישער ווירטשאַפּט אַזוי, אַז מיט דער גרעסטער שפּאַרזאַמקייט זאָלען די געל-דער אויסגעגעבען ווערען אויף אַ פּראָ-דוקטיווען און ראַציאָנאַלען אָפּן פאַר די ווירקליכע נויטען פון שטאָט. די שטאָטישע בעפעלקערונג איז צו שטאַרק בעלאַסטעט מיט מלכות-און-קא-מונאַלע שטייערען, אַז זיי זאָל קענען טראָגען נייע לאַסטען, וואָס זאָלען אי-בערשטייגען זייער צעהלונגס-ערהייגקייט.

און א ווייב אין א קאנאקע

א מיאוס'ער סקאנדאל, וואס א ווייבעל האט אפגעשפילט אין א ווארשאווער שוהל.

די הייליג, א זיד פון א יאהר עס ליכט און פירצויג מיט א קליין גראע בצרדעלע אין געקומען אין ווארשאווער ראבינאט מען זאל אינטרווענירען ווען זיין פנין, האט אין גארנישט קיין קליינדיקייט.

ער איז שוין יאהרען לאנג א שמש אין א שוהל אויף פראנציסקאנער גאס, כאפט אויך אריין „שחריתים“ אין די ימי-נוראים, ער איז אויך א „בעל-תוקע“, ווען ר' חיים איז מיט 8 יאהר צוריק אג'אלטן נעווארען האט ער גלייך בעקן מען א שידוך, א יונג מיידעל פון זיין געבורט-שטאט און מען האט גע-שטעלט א חופה, 5 יאהר זענען אדורך און דאס פאר-פאלק האט זיך געלעבט גאנץ צופרידען.

די דירה האט זי געדונגען אויף א האלב יאהר ביי א פרוי, וואס דער מאן איז אדעק קיין ארגענטינע.

די „ניקטן“ וואס זי האט געהאט אין נאווידוואר - זאגט ר' חיים'ל זענען גע-ווען אזעלכע, אז ווען ער פלעגט אהין פארהערן צו איהר אויף א שבת, פלעגט ער מווען מיטגעהען אביסלע פסענ-ווארג, מיט איין ווארט ער האט גע-האפט עס זאל זיך שוין ענדיגען דאס האלבע יאהר און זי זאל מווען צוריק-קומען קיין ווארשא.

ווען עס איז אריבער דער טערמין און זי איז נישט צוריקגעקומען איז ער אריין אריבערגעפאהרען קיין נאווידוואר און געוואוינען געווארען גאר נישט קיין „שעהנע“ זאכען: עפעס האט מען גע-מורמעלט דארט, אז זי האט זיך פער-ליבט אין א ווארשאווער דענטיסט, וועל-כער האט צוליב איהר געדונגען א דירה אין נאווידוואר.

ער האט אגענהויבען נאכצופארשען און איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אז דער דענטיסט האט איהם צוגענומען דאס ווייב, ווען ער האט דאס דער-צעהלט דעם נאווידווארער רב, האט דער לעצטער איהם געווארענט, אז מען טאר נישט אזוי לייכט, מאציא שם-רע-וויין אויף א יודישע טאכטער.

געהענדיג מיט עטליכע וואכען צוריק

אויף גאלעוויק'ס האט ר' חיים'ל בענע-גענט זיין קאנקורענט און עס איז צווי-שען זיי אויסגעבראכען א געשלענג.

מיט 3 וואכען צוריק, שבת איז דאס געווען בעת די שוהל אויף פראנציסקא-נער-גאס וואו ר' חיים'ל איז שמש אין געווען איבערפולט מיט מתפללים, אין פלוצלינג אריינגעלאפען א פרוי, ארויף אויפ'ן בעלזעמער און ערקלערט בזה הלשון: „לאך בין א זונה, מיין מאן דער שמש האט מיך פערקויפט צו פרעמדע מענער.“

אין שוהל איז געווארען א שטארקער טומפל און ר' חיים'ל האט פאר חרפה זיך פוגענדערגעוויינט.

דער רעוולוטאט איז געווען, אז מען האט דעם ארימען שמש ענטזאגט פון זיין פאסטען און איהם אויך אפגעזאגט די דירה, וואס ער האט בעקומען פון דער שוהל.

ר' חיים'ל בעט דעריבער דעם ראבי-נאט ער זאל אויפגעדערען דעם נאווידווארער רב, אז ער זאל דורכפיהרען אן אויספארשונג, כדי מקיים זיין: „ובערת הרע מקרבן.“

ווייל ווי ער ערקלערט, האט דער דענטיסט אונטערגעשיקט די פרוי אין שוהל-אריין, כדי דערמיט פטור צו ווע-רען פון קאנקורענט.

א יודעז-העזער'ישער פראפעסאר בעזיימינג פון יענאער אוניווערזיטעט.

ב ע ר ל ין (י.ט.א.) פון ווימאר טע-לעראפירט מען, אז די ווירטשאפטלי-כע קאמיטע האט מיט א לינקער מהר-היים בעשלאפען צו שטרייכען פון בא-דושעט דעם עטאט פון פראפ. פלאטע, וואס האט אויפ'ן אוניווערזיטעט אין יענא געהאלטען לעקציעס וועגען זאך-אך.

רומענישע רעגירונג וועט שטיצען דעם ציוניזם.

ב ו ק א ר ע ש ט, 6 י.ט.א. טעלעגרא-פיש) בעת דער צעפונג פון דער קאנ-פערענץ פון די רומענישע ציוניסטען האט בעגריסט דער ענגלישער אמבא-סאדאר, נאכדעם האט גענומען א ווארט דער אינערן מיניסטער דוקא, וועלכער האט צוגעזאגט, אז די רומענישע רע-גירונג וועט שטיצען דעם ציוניזם.

נייעס פאר לאדזש בעקאנטמאכונג. נייעס פאר לאדזש

דערמיט פאכען פיר בעקאנט דעם געוועזענען פובליקיסט, אז דאס פערזינליכע קאלעגיום פון

פאטאגראפיען-אנגעשטעלטע

האט פרעפענט אין לאדזש, קאנסטאנטינער 33 (פראנט, 2-טער שטאק) א ספעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס-בילדער (פארטרעטען). אן אריינזעל פארטרעט, דאפערט רעמושירט 35x45 צום פריז 60 א ז.ר. א שטיק, כדי צו בעקענען דאס געוועזענע פובליקום מיט אונזער קונסטלערישער אייביט, טאכטן פיר א פראפע-פארטרעט יוועלכע נרויס צום פריז 10 א.ר. א שטיק. עס ווערען אויך אנגענומען אלערליי אויפנאמען אין דער שטאט, ווי אויך אלע ארכיטעקטור, וואס האט א שייכות צום דעם פאטאגראפיע-פאך.

אכטעט נישט, וואס די פרייען זענען שטויגענד ביליג, נאר קומט און איבערצייגט אידן! דאס אטעלייר איז אפגען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אונטער.

Kolegium Pracownikow Fotograficznych w Lodzi, Konstantynowka 33, front, II piętro. 909

די קאנצעסיע אויפ'ן ים המלח.

ל א נ ד אן (י.ט.א.) דער מיטגליד פון לאנדווירטשאפט, די גאנצע אונטערנעה-אונטערן-הויז, דעם קאלאגעל בורי האט מונג געפינט זיך נאך אבער אין סטאד-זיך אין פארלאמענט געווענדעט מיט א יום פון עקספערטמענטען. די רעגירונג אפפראגע צום פרעמיער-מיניסטער: צי איז ויכער, אז אונטער דער אויפזיכט געהמט אן די רעגירונג די נויטיגע מיט-פון אזא מלוכה-מאן ווי לארד פלומער לען, כדי צו פערזיכערען זיך די געהע-וועט נישט געמאכט ווערען קיין שום ריגע קאנטראל איבער דער אויספיהרונג פון דער קאנצעסיע אויף די קאלי-זאל-לאנד. נאך לענגערע פאכמענישע פאר-צען אין ים-המלח און צי וועט די עקס-פלאנצטאציע פון די רייכטימער איבער-געגעבען ווערען אין ענגלישע הענד.

אין נאמען פון דער רעגירונג האט געענטפערט לארד לאוואט, וועלכער האט ערקלערט, אז די רעגירונג גיט זיך אב א דין וחשבון וועגען דער גרויסער פערזינליכע פון ים-המלח אין פאליטיש-מיליטעריש-סטראטעגישען זין. די רעג-ציענערקענט אויך די נויטווענדיגקייט צו ברעכען דעם איצט עקזיסטירענדען וויסע פערזינליכע טעריטעריע לענדער. מאנאפאל אין די אינטערעסען פון דער

יודישע פילמען אין אמעריקא

וועלען מווען בעקומען א הסכמה פון ארדען „בני-ברית“? פון אונזער-דענהייט, וואס געוויסע יודישע ארגאניזאציעס האבען לעצטענס אויסגעדריקט געגען דעם פילם „קעניג פון קעניגען“, וואס שטעלט פאר די יודען אין נישט קיין גוטער ליכט.

Dr. Z. Rakowski
ספעציעליסט פאר אויבערן, נאז, הילוו, און רעגולירען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9, טעלעפאן 31-37
שפראכע: פון 12-2 און פון 5-7
נעמט אויך אן אין לעסנאווע ווערשאווער 47
פון 10-11 און נ.ב. פון 8-4.

די אלע קליינע פרטים און ווערטער האבען זיך איינגעשי-טען אין פערענצ'ס זכרון, אזוי אז ער האט זיי געהאט דערנאך, ווי רעגיסטרירט אין מוח מיט א מעכאנישער פינקטליכקייט. צווישען אנדערען האט ער בעמערקט, אז אין קיישעל זענען איבערגעבליבען דריי בארנעס און פיר עפעס.

פארויל איז דערווייל ארויף צו זיין זעהן אין צימער. ער שלאפט פעסט! - האט ער געזאגט צו פערענצ'ן וועל-כער איז איהם נאכגעזאגען.

דאס צימערל אויבען איז געווען א קליינס. פרישע לופט איז אהער אריין מיט דער הילף פון א ספעציעל-קאנסטרויארטען ווענטילאטאר. דאס איינציגע פענסטערל איז געווען פעסט פער-מאכט מיט א לאדען, וואס איז צוגעקלאפט געווען פון אלע זיי-טען מיט געגעל.

- דאס איז א פארויכטיגקייט, צו וועלכער איך האב גע-מוזט אָנקומען דעם פאָריגען יאהר, מחמת אין דעם צימערל האָב איך געמאכט מייע עקספערטמענטען מיט עלעקטריציטעט, און כ'האָב מורא געהאט, אז מ'זאל מיר נישט נאָכקוקען וואָס איך טו. איך האָב דעריבער פֿעסט פֿערשלאָגען דאָס פענסטערל, וואָס געהט אַרויס אויפ'ן דאַך. שוין פֿון לאַנג, אז מ'שפּאַנירט מיר נאָך! - האָט ער שטיל צוגעגעבען.

אָראָפּגעהענדיג אונטען, האָט פֿאָויל אַ קוק געטון אויף זיין זיגער.

- אַ פֿערטעל עלף... צייט צו געהן שלאָפען... איהר זעט מיר ענטשולדיגען, מייע הערען, אָבער איך בין זעהר מיד... זיי האָבען בעשלאָסען, אז פֿערענצ' מיט מאַזען וועלען זייענדיג שלאָפען אין צוויי פֿאַטעלען, וועלכע זיי האָבען אַדעק-געשטעלט אין קאַרידאָר. דער קאַרידאָר האָט אָפּגעשליסן דעם אינזשינער'ס קאַבינעט פֿון פֿאַדערצימער.

איידער זיי האָבען זיך געשיידט, איז פֿאָויל, וועלכער איז געווען שטאַרק דענערוירט, פֿלוצים שוואַך געוואָרען און אַרויס-געלאָזט אַ לייכטען אויסגעשריי. דאָן לואי האָט אַ קוק געטון אויף איהם און בעמערקט, אז אַ שווערער שווייס קייקעלט זיך איהם איבער'ן פנים און האַלד, און אז ער ציטערט אינגאנצען, ווי אין מיכער.

אָרבייט צימער, בעת די פֿרוי זיינע זוכט פֿערוויילונגען, וועלכע פֿאַסען זיך פֿאַר איהר עלטער און שטימינג.

די פֿרוי פֿאָויל האָט אַ קוש געטון איהר מאַן אין שטערען-דערנאָך האָט זי זיך נאָכאַמאַל פֿערזיגט פֿאַר ביידע געסט.

אין אַ וויילע שפּעטער האָט זיך דערהערט פֿון דרויסען דאָס רידערען פֿון אויטאָמאָביל, וועלכער האָט זיך דערווייטערט פֿון דער ווילע.

היפּאָליט פֿאָויל האָט זיך אויפֿגעהויבען און אָנגעקלונגען, זאָגענדיג:

- קיינער אין שטיב איז זיך נישט משער וועגען דער סנה, וואָס דראָהט מיר. איך האָב עס קיינעם נישט דערצעהלט, אפילו סילוועסטערען, וועלכער דינט שוין ביי מיר אַ סך יאָהרען, און איז אַ זעלטען אָרענטליכער מענטש.

דערנאָך האָט ער זיך געווענדעט צום אָריינגעקומענעם קא-מערדיגער:

- גרייט מיר אַלץ צו אויף ביינאכט, סילוועסטער. איך וויל זיך לייגען שלאָפען.

סילוועסטער האָט אויפֿגעפֿענט דעם אויבערשטען טייל פֿון דער קאַנאַפֿע, וועלכע איז בזה אופן פֿערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ בעקוועם בעט. ער האָט אויף איהר אַוועקגעלעגט אַ קישען און אַ דעק. דערנאָך האָט ער געבראַכט אַ קאַראַפֿקע מיט וואַסער, אַ גלאָז, אַ טעפּעל מיט טודקענע קילפֿאַך און אַ קיישעל מיט פֿרוכטען.

דער הער פֿאָויל האָט אויפֿגעזעען עטליכע קילפֿאַך, דער-נאָך האָט ער צושניטען אַנפֿעל, נאָר איבערלייגענדיג זיך, אז ער עפעל איז נישט צייטיג, האָט ער בעטראַכט די אַנדערע צוויי. מחמת אויך זיי זענען געווען האַרטע, האָט ער זיי צוריק-געלייגט אין קיישעל, און אַרויסגענומען אַ באַרנע, וועלכע ער האָט אָפּגעשליסן און אויפֿגעזעען.

- לאָז איבער די פֿירזח! - האָט ער געזאָגט דעם דינער-זאָלען זיי דאָ בלייבען. ס'קאָן זיין ס'וועט מיך הונגערען ביינאכט. יא, און נאָך אַ זאַך... איך האָב דיר פֿערעזעטן צו זאָגען, אז די הערען פֿערבלייבען דאָ אויף ביינאכט. זאָג אָבער קיינעם נישט וועגען דעם. מאַרגען קום נישט צוגעהן, ביז איך וועל נישט אָן-קלינגען.

אין די צייטן פון טיגער.

סענסאציאנעלער ראָמאַן פֿון מאַרס לעבלאָז

די פֿרוי פֿאָויל האָט פֿערקנעפלענדיג די הענדשקעס גע-זאָגט:

- וועסט נישט קומען נאָך מיר צו דער פֿרוי ערסינגער? צו וואָס?

- ס'וואָלט איהר געווען זעהר אָנגענעהם.

- אָבער נישט מיר. איבעריגענס פֿיהל איך זיך נישט אינ-גאַנצען געזונד.

- נו, וועל איך פֿאַר דיר בעטען ענטשולדיגען.

מיט אַ שיינעם זשעסט האַט זי צוגעקנעפלעט איהר פֿאַשטש, און געבליבען אַ וויילע שטעהן, ווי זוכענדיג אַ פּאַסיג וואָרט סאָר געזענענדיג. דערנאָך האָט זי אַ פֿרעג געטון:

- און וואו איז עדמונד? איך האָב געמיינט, אז ער אַר-בייט מיט דיר.

- ער שלאָפט שוין. ער איז זעהר מיד.

- איך וואָלט זיך געוואָלט מיט איהם געזענענען.

- לאָז צוהור, מ'דאַרף איהם נישט וועקען. דער אויטאָ-האַרט שוין אויף דיר, פֿאַהר זשע, מיין טייערע. [און ווייל זיך גיט.

- אַך, וויילען זיך! - האָט זי זיך אָפּגערופען - איך וועל זיך וויילען אויף אַזוי פיל, אויף וויפיל מ'קאָן זיך וויילען אויף אַזעלכע פֿערזאמלונגען.

- אַלץ בעסער, ווי צו זענען און לענגווייליגען זיך ביי זיך אין צימער.

עס איז ענטשטאנען אַ מינוט פֿון אונגעגענעהמען שוויגען. עס האָט זיך געפֿיהלט, אז דאָס פֿאַר-פֿאַלק פֿאָויל געהער צו דעם מיך שלעכטע זיווגים, וואו דער מאַן אַ קרענקליכער, אַ מענטש וואָס האָט פֿינט פֿערוויילונגען, פֿערשליסט זיך אין זיין

